

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Tallinna Linnavolikogu
määrus
terviktekst
01.01.2023
Hetkel kehtiv
RT IV, 22.12.2022, 11

Sotsiaalhoolekandelise abi andmise kord

Vastu võetud 07.10.2021 nr 24
[RT IV, 15.10.2021, 4](#)
jõustumine 01.01.2022

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
15.12.2022	RT IV, 22.12.2022, 5	01.01.2023

Määrus kehtestatakse kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 22 lg 1 p 5 ja sotsiaalhoolekande seaduse § 14 alusel.

1. peatükk Üldsätted

§ 1. Reguleerimisala

(1) Sotsiaalhoolekandelise abi andmise korras (edaspidi *kord*) esitatakse Tallinna linnas osutatavate sotsiaalteenuste ja makstavate sotsiaaltoetuste (edaspidi koos *abi*) üldine kirjeldus ning sätestatakse abi rahastamise, taotlemise ja määramise tingimused ja kord.

(2) Korda kohaldatakse koos riigi ja Tallinna linna õigusaktidega, sealhulgas abi andmist täpsemalt reguleerivate linna õigusaktidega.

§ 2. Abi korraldamise põhimõtted

(1) Abi andmisel rakendatakse lähimuspõhimõtet: abi antakse abi vajavale inimesele võimalikult lähedal ja madalaimal võimalikul haldustasandil.

(2) Sotsiaalkaitse korraldamisel on aluseks sotsiaalseadustiku üldosa seaduses ja sotsiaalhoolekande seaduses sätestatud põhimõtted, arvestades sotsiaalhoolekande tagamisega seotud eriseadustes ning riigi ja Tallinna linna õigusaktides sätestatud erisusi.

(3) Tallinna Linnavolikogu täidab sotsiaalhoolekande korraldamise või tagamisega seotud ülesandeid, mis kohaliku omavalitsuse korralduse seadusest tulenevalt on volikogu ainupädevuses. Tallinna Linnavolikogu kehtestab abi andmise täpsemaks reguleerimiseks sotsiaalteenuste osutamise tingimused ja korra ning sotsiaaltoetuste maksmise tingimused ja korra.

(4) Tallinna Sotsiaal- ja Tervishoiuamet koordineerib abi andmist ning annab asjaomaseid juhiseid abi andvatele ja korraldavatele asutustele.

(5) Sotsiaalteenuste (edaspidi *teenus*) osutamist ja sotsiaaltoetuste (edaspidi *toetus*) maksmist korraldavad linnaosade valitsused, kui valdkonna õigusaktis ei ole sätestatud teisiti.

§ 3. Terminid

Käesolevas korras kasutatakse termineid järgmises tähenduses:

- 1) perekond – vanem või vanemad ja alaealine laps või lapsed. Perekonnaks loetakse muu hulgas üksikvanem ja tema laps; laps, tema vanemad ja kummagi abikaasa. Perekonna hulka ei loeta lapse vanema elukaaslast;
- 2) laps – alla 18-aastane inimene. Kui inimese vanus ei ole teada ja on põhjust arvata, et ta on alla 18-aastane, käsitatakse inimest lapsena, kuni ei ole tõendatud vastupidine;

- 3) toimetulek – inimese või perekonna oskus ja võime igapäevaeluga toime tulla;
- 4) abi vajav inimene – inimene, kes ei tule eluga iseseisvalt toime näiteks sotsiaal-majanduslikel põhjustel, puude või erivajaduse tõttu;
- 5) taotleja – inimene, kes esitab taotluse abivajaduse väljaselgitamiseks oma rahvastikuregistrisse kantud elukoha järgsele linnaosa valitsusele. Taotluse võib esitada nii abi vajav inimene ise kui ka tema seaduslik esindaja;
- 6) vältimatu sotsiaalabi – inimesele (sh ajutiselt Eestis viibivale välismaalasele) hädavajaliku toidu, riietuse, ajutise majutuse, sotsiaalnõustamise, transpordi ja muu põhjendatud abi tagamine, kui inimene on elatusvahendite kaotuse või puudumise või eluaseme ootamatult kasutuskõlbmatuks muutumise tõttu sotsiaalselt abitus olukorras;
[RT IV, 22.12.2022, 5- jõust. 01.01.2023]
- 7) sissetulekupiir – rahasumma, mis peab inimesele või perekonnale jääma elamiseks kätte vastavalt käesolevas määruses sätestatud tingimustele pärast rahvastikuregistrisse kantud eluasemega seotud kulude katmist. Sissetulekupiiri suurus kehtestatakse Tallinna Linnavalitsuse määrusega.
[RT IV, 22.12.2022, 5- jõust. 01.01.2023]

§ 4. Abi saajad

- (1) Abi on õigus saada inimesel, kelle tegelik ja rahvastikuregistrisse kantud elukoht on Tallinna linn. Inimesele, kelle rahvastikuregistrisse kantud elukoht ei ole Tallinna linnas, võib abi anda kooskõlastatult tema rahvastikuregistrisse kantud elukoha järgse kohaliku omavalitsuse üksusega. Inimesele, kelle tegelik elukoht ei ole Tallinna linn, võib abi anda kooskõlastatult tema tegeliku elukoha järgse kohaliku omavalitsuse üksusega.
- (2) Vältimatut sotsiaalabi on inimesel õigus saada rahvastikuregistrisse kantud elukohast olenemata.
- (3) Abi andmist täpsemalt reguleerivas õigusaktis võib sätestada erandi abi andmise kohta muudele inimestele.

§ 5. Abi rahastamine

Abi andmist rahastatakse riigieelarvest, linnaeelarvest, välisrahastusest ja annetustest.

§ 6. Vältimatu sotsiaalabi

- (1) Vältimatut sotsiaalabi osutatakse sotsiaalselt abitus olukorras inimesele hädavajaliku toidu, riietuse, ajutise majutuse, sotsiaalnõustamise, transpordi ja muu põhjendatud abi tagamiseks seni, kuni ta ei ole enam elatusvahendite kaotuse või puudumise tõttu sotsiaalselt abitus olukorras või tema toimetulek tagatakse muu abiga.
[RT IV, 22.12.2022, 5- jõust. 01.01.2023]
- (2) Vältimatu sotsiaalabi saamiseks võib inimene pöörduda teenuse osutaja poole linnaosa valitsuse haldusaktita. Teenust osutatakse toiminguna.

2. peatükk Abi liigid

§ 7. Korraldatava abi liigid ja eesmärk

- (1) Abi osutatakse toetuste ja teenustena.
- (2) Toetuste liigid on nende eesmärgist olenevalt järgmised:
- 1) linna eelarvest makstavad universaaltoetused, mille eesmärk on väärtustada linnaelanikuks olemist;
 - 2) linna eelarvest makstavad sissetulekust sõltuvad toetused, millega hüvitatakse täielikult või osaliselt toimetuleku soodustamiseks vajalikud kulud;
 - 3) riiklik toimetulekutoetus, mille eesmärk on inimese iseseisvat toimetulekut soodustava ajutise abimeetmena leevendada abi vajava inimese ja/või perekonna materiaalsel puudust, tagades minimaalsed vahendid esmavajaduste rahuldamiseks.
- (3) Teenuste eesmärk on toetada abi vajava inimese toimetulekut, lähtudes tema tegelikest vajadustest.
- (4) Abi, mis hõlmab nii rahasumma maksmist kui ka teenuste osutamist, loetakse toetuseks või teenuseks abi peamisest sisust lähtudes.

3. peatükk

Abi taotlemine ja määramine

§ 8. Abi taotlemine

(1) Abi saamiseks esitab taotleja abi vajava inimese rahvastikuregistrisse kantud elukoha järgsele linnaosa valitsusele taotluse, milles kirjeldab abivajadust. Taotlusele tuleb lisada linnaosa valitsuse nõutavad tõendid, mida on vaja abivajaduse hindamiseks.

(2) Universaaltoetuse saamiseks esitatakse taotlus Tallinna e-teeninduses, digitaalselt allkirjastatuna e-posti teel või allkirjastatuna paberil.

(3) Linnaosa valitsus nõustab ja vajaduse korral abistab taotlejat taotluse esitamisel.

(4) Linnaosa valitsus võib jätta taotluse läbi vaatamata, kui:

- 1) taotleja ei võimalda taotluse aluseks olevaid asjaolusid kontrollida linnaosa valitsuse nimetatud tähtaja jooksul;
- 2) taotluse esitamise tähtaeg on möödas ja tähtaega ei ennistata;
- 3) taotleja ei esita nõutavaid lisadokumente või jätab mõjuva põhjuseta taotluse puudused etteantud tähtjaks kõrvaldamata.

§ 9. Abivajaduse hindamine

(1) Linnaosa valitsus hindab abi vajava inimese ja/või perekonna abivajadust, sealhulgas sotsiaal-majanduslikku olukorda, selgitab välja sobivaima abi ja selle ulatuse, kaalub võimalike sekkumisviiside tulemuslikkust lühi- ja pikaajalises perspektiivis ning korraldab abi andmise. Kui abivajadus on tuvastatud, tuleb abi osutada. Abivajadust ei hinnata universaaltoetuste taotlemisel.
[RT IV, 22.12.2022, 5- jõust. 01.01.2023]

(2) Abivajaduse hindaja:

1) lähtub taotleja esitatud dokumentidest ja klienditöö käigus kogutud teabest;

1¹) kohustab abivajajat esitama tema ja pereliikmete sissetuleku ja vara kohta tõendid ja dokumendid, mis ei ole kättesaadavad riiklikest andmeregistritest;
[RT IV, 22.12.2022, 5- jõust. 01.01.2023]

2) palub vajaduse korral taotlejalt lisateavet, sealhulgas toimetulekut ja arengut käsitlevaid eksperdihinnanguid ja nõustamiskokkuvõtteid, mis ei ole kättesaadavad riiklikest andmeregistritest;
[RT IV, 22.12.2022, 5- jõust. 01.01.2023]

3) külastab vajaduse korral abi vajavat inimest tema tavapärasel keskkonnas, et selgitada välja tema toimetulekuvõime, abi- või hooldusvajadus ning sobivaim abi.

(3) Teenuse saaja on kohustatud viivitamata teavitama oma rahvastikuregistrisse kantud elukoha järgset linnaosa valitsust, kui tema kõrvalabi vajadus on teenuse saamise ajal muutunud terviseseisundi või elukeskkonna muutumise tõttu või muul põhjusel. Linnaosa valitsus hindab teenuse saaja abivajadust ning otsustab abi osutamise jätkamise või muutmise.

(4) Abivajadus vaadatakse üle regulaarselt, vähemalt üks kord aastas.

[RT IV, 15.10.2021, 4- jõust. 01.07.2022]

§ 10. Abi määramise või määramisest keeldumise üldtingimused

(1) Abi määramise otsustab rahvastikuregistrisse kantud elukoha järgne linnaosa valitsus. Vältimatu sotsiaalabi osutamise otsustab teenuse osutaja ja sünnitoetuse määramise otsustab Tallinna Perekonnaseisusamet.

(2) Linnaosa valitsusel on õigus määrata abi kaalutusotsusega ka juhtudel, mida ei ole käesolevas korras ja muudes õigusaktides ette nähtud.

(3) Abi määramisest võib keelduda, kui esineb vähemalt üks järgmistest asjaoludest:

- 1) taotluses on tahtlikult esitatud ebaõigeid andmeid;
- 2) inimene ei vasta abi andmist täpsemalt reguleerivas õigusaktis sätestatud tingimustele;
- 3) inimene keeldub mõjuva põhjuseta abivajaduse hindamisest ja/või koostööst, sealhulgas kodukülastusest ja/või lisateabe esitamisest;
- 4) taotlejal või temaga koos elaval ülalpidamist saama õigustatud lapsel või muul abi vajaval alanejal või ülenejal sugulasel, kes ei ole võimeline ennast ise ülal pidama, on õigus saada elatist, kuid taotleja keeldub elatise saamise kohta dokumenti esitamast või elatist sisse nõudmast;
- 5) taotleja või tema perekonna omandis või kasutuses olevate vahendite abil on võimalik tagada tema või perekonna toimetulek;
- 6) abivajaduse katab riigi toetus või teenus või linna muu toetus või teenus.

(4) Abi määramine või määramisest keeldumine vormistatakse linnaosa valitsuse sotsiaalhoolekande osakonna juhataja või tema volitatud ametniku haldusaktiga, kui abi andmist täpsemalt reguleerivas õigusaktis ei ole sätestatud teisiti. Haldusakti kehtivusaja võib piirata teenuse saaja ja/või teenust vahetult osutava inimese tähtajalise elamisloa kehtivusajaga. Haldusakti maksimaalne kehtivusaeg on kolm aastat.
[RT IV, 22.12.2022, 5- jõust. 01.01.2023]

(5) Kui taotleja ei nõustu abi korraldamisel tehtud otsuse või toiminguga, on tal õigus esitada haldusakti andnud või toimingut sooritanud haldusorgani kaudu linnavalitsusele vaie või kaebus halduskohtule. Vaie tuleb esitada 30 päeva jooksul päevast, kui taotleja sai haldusaktist või toimingust teada või oleks pidanud sellest teada saama. Kaebus tuleb esitada halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul otsuse teatavakstegemisest.

§ 11. Abi osutamise peatamine või lõpetamine ja alusetult tehtud kulutuste tagasinõudmine

(1) Teenuse osutamine peatatakse või lõpetatakse:

- 1) teenuse saaja taotluse alusel;
- 2) kui teenuse eesmärk on täidetud ja/või teenuse vajadus on ära langenud;
- 3) kui teenuse saaja on mõjuva põhjuseta jätnud linnaosa valitsuse teavitamata asjaoludest, mis mõjutavad teenuse saamise õigust ja teenuse määramist, või nende asjaolude muutumisest;
- 4) kui teenuse saaja on mõjuva põhjuseta loobunud teenuse kasutamisest ühe kuu jooksul alates lepingu sõlmimisest;
- 5) kui teenuse saaja jätab mõjuva põhjuseta täitmata lepingu ja/või juhtumi- või tegevusplaani;
- 6) teenuse saaja käitumine või tema isikust tulenev muu objektiivne põhjus muudab teenuse osutamise võimatuks ja/või ohustab teisi inimesi ja/või nende vara;
- 7) kui esineb sotsiaalseadustiku üldosa seaduses, sotsiaalhoolekande seaduses või käesolevas korras sätestatud asjaolu, mille alusel inimese teenuse saamise õigus peatub või lõpeb;
- 8) teenuse saaja surma korral.

(2) Toetuse maksmine lõpetatakse:

- 1) kui toetuse saaja ei vasta abi andmist täpsemalt reguleerivas õigusaktis kehtestatud nõuetele;
- 2) toetuse saaja surma korral.

(3) Linnaosa valitsus nõuab seaduses sätestatud juhul osaliselt või täielikult tagasi kulutused, mille linn on abi osutamiseks alusetult teinud.

4. peatükk

Teenuse maksumus ja toetuse määramise alused

§ 12. Teenuse eest võetav tasu

(1) Teenuse eest võib võtta tasu. Tasu suurus määratakse kindlaks käesolevas õigusaktis sätestatud alustel, kui abi andmist täpsemalt reguleerivas õigusaktis ei ole sätestatud teisiti.

(2) Vältimatut sotsiaalabi osutatakse inimesele tasuta.

(3) Tallinna Sotsiaal- ja Tervishoiuamet kehtestab sotsiaalteenuse eest tasu võtmise rakendamise alused ja juhendi, mis avaldatakse linna veebilehel. Linna asutuse osutatavate teenuste hinnad kehtestatakse linnavalitsuse sätestatud korras. Hangitavate teenuste hinnad määrab teenuse osutaja.
[RT IV, 22.12.2022, 5- jõust. 01.01.2023]

(4) Teenuste täishinnad kehtestatakse teenuse osutaja tegelike kulude või turuhindade põhjal, mis võib hõlmata teenuse jätkusuutlikkuse tagamist.

(5) Teenuse eest tasub ennekõike teenuse saaja või inimene, kellel on perekonnaseaduse järgi teenuse saaja ülalpidamise kohustus.

§ 13. Teenuse eest tasu maksmise ülevõtmise ja toetuse määramise alused

(1) Kui abi vajava inimese või tema ülalpidamiskohustuslaste majanduslik olukord ei võimalda tal teenuse eest täies ulatuses tasuda, võib Tallinna linn võtta temalt teenuse eest tasu maksmise kohustuse osaliselt või täielikult üle.

(2) Kui Tallinna linn on teenuse eest tasu maksmise kohustuse teenuse saajalt osaliselt üle võtnud, kuid teenuse saaja majanduslik olukord halveneb teenuse kasutamise ajal nii, et tal ei ole enam võimalik teenuse eest maksta, võib tasu ülevõetavat osa suurendada. Linnaosa valitsuse sotsiaalhoolekande osakonna juhataja või tema asetäitja võib otsustada tasu ülevõetavat osa suurendada teenuse saaja põhjendatud ja tõendatud taotluse alusel.

(3) Kui pärast käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud kulude mahaarvestamist on inimese või perekonna kasutada rahalised vahendid, mis jäävad alla sissetulekupiiri, võtab linn inimese või perekonna abivajadusest

lähtudes osaliselt või täielikult üle teenuse eest tasu maksmise kohustuse ja/või maksab sissetulekust sõltuvat toetust.

[RT IV, 22.12.2022, 5- jõust. 01.01.2023]

(4) Tasu ülevõetava osa arvestamisel võetakse inimese või perekonna sissetulekuna aluseks maksustatav tulu, saadud elatis ja perioodilised toetused, lähtudes järgmisest:

1) perekonna sissetuleku hulka arvestatakse eelmisel kuul laekunud netosissetulek, ebaregulaarse sissetuleku puhul eelneva kuue kuu keskmine netosissetulek;

[RT IV, 22.12.2022, 5- jõust. 01.01.2023]

2) perekonna netosissetuleku hulka arvestatakse ka taotlejast eraldi elava perekonnaliikme netosissetulek juhul, kui see perekonnaliige on abielus kas taotlejaga või taotlejaga koos elava perekonnaliikmega või on perekonnaseaduse järgi kohustatud ülal pidama taotleja alaealisi lapsi või taotlejaga koos elava perekonnaliikme alaealisi lapsi;

3) inimese või perekonna netosissetuleku hulka ei arvestata sotsiaalhoolekande seaduses toimetulekutoetuse arvestamise aluseid sätestavas üldnormis loetletud toetusi ja sissetulekuid.

(5) Inimese või perekonna netosissetulekust arvestatakse maha rahvastikuregistrisse kantud elukoha jooksva kuul tasumisele kuuluvad eluasemekulud (sh üür või eluaseme soetamiseks võetud laenu tagasimakse koos laenu intressi ja kohustusliku eluasemekindlustuse maksega ning jooksva kuul tasumisele kuuluvad eluaseme kõrvalkulud) ning abi osutamise tinginud põhjendatud kulud (sh juba sotsiaalteenuse eest tasutav omaosalus).

[RT IV, 22.12.2022, 5- jõust. 01.01.2023]

(6) Eluruumiga seotud kulude mahaarvestamisel lähtutakse eluruumi sotsiaalselt põhjendatud normist ja kohaliku omavalitsuse kehtestatud eluasemekulude piirmääradest.

[RT IV, 22.12.2022, 5- jõust. 01.01.2023]

(7) Eluruumi sotsiaalselt põhjendatud normi arvestamisel lähtutakse järgmisest:

1) eluruumi sotsiaalselt põhjendatud norm igale pereliikmele on 18 m², millele lisandub 15 m² kogu pere kohta;

2) üksinda elava pensionäri ning osalise ja puuduva töövõimega inimese puhul võib abi määramisel arvestada eluruumi sotsiaalselt põhjendatud normiks kuni 51 m².

[RT IV, 22.12.2022, 5- jõust. 01.01.2023]

(8) Eluaseme soetamiseks võetud laenu tagasimakseid käsitletakse inimese või perekonna netosissetulekust maha arvestamisel üüriga sarnastel alustel.

[RT IV, 22.12.2022, 5- jõust. 01.01.2023]

(9) Abi andmisel võetakse eluasemega seotud kulud aluseks ainult juhul, kui inimene esitab taotlemisel tõendid, mis tõendavad:

1) eluruumi kasutamise õigust – need esitatakse esmapöördumisel ning eluruumi kasutamise õigusliku aluse muutumisel;

2) jooksva kuul tasumisele kuuluvaid eluasemekulusid.

[RT IV, 22.12.2022, 5- jõust. 01.01.2023]

(10) Kui taotleja soovib, et abi määramisel võetakse eluasemega seotud kuluna arvesse rahvastikuregistrisse kantud eluaseme soetamiseks võetud laenu tagasimakse, lisab ta esmapöördumisel või laenulepingu muutmisel taotlusele dokumendid, mis tõendavad:

1) eluaseme soetamiseks laenu võtmist ja kohustusliku eluasemekindlustuse lepingu sõlmimist;

2) laenu võtja on abi taotleja ise või tema pereliige;

3) maksepuhkuse kasutamist või maksepuhkuse andmisest keeldumist;

4) vabatahtliku kindlustuse olemasolu ning seda, kas see katab täies ulatuses eluaseme soetamiseks võetud laenu tagasimakset.

[RT IV, 22.12.2022, 5- jõust. 01.01.2023]

(11) Abi määramisel ei võeta eluasemega seotud kuluna arvesse üüri, kui üürile andja ja üürnik on omavahel abielus või esimese ja teise astme alanejad ja ülenejad sugulased.

[RT IV, 22.12.2022, 5- jõust. 01.01.2023]

5. peatükk Rakendussätted

§ 14. Rakendussätted

(1) Abi andmist täpsemalt reguleerivate õigusaktide ning teenuste hindade kehtestamiseni rakendatakse sotsiaalteenuste osutamist ja sotsiaaltoetuste maksmist reguleerivaid linna õigusakte ulatuses, mis ei ole vastuolus korraga. Enne korra jõustumist antud haldusaktid ja sõlmitud teenuse osutamise lepingud kehtivad teenuse osutamise lõppemiseni või määratud tähtjani.

(2) Sissetulekust sõltuvat toetust toimetuleku tagamiseks määratakse kuni 1. aprillini 2023 järgmistel tingimustel:

[RT IV, 22.12.2022, 5- jõust. 01.01.2023]

1) toetust on õigus saada juhul, kui perekonna netosissetulek esimese pereliikme kohta on väiksem kehtivast töötasu alammäärast kuus ja iga järgmise pereliikme kohta väiksem kui 80% kehtivast töötasu alammäärast kuus;

2) perekonna sissetulekuna võetakse arvesse taotlusele eelnenud kuul laekunud netosissetulek, ebaregulaarse sissetuleku puhul võetakse arvesse taotlusele eelnenud kuue kuu keskmine netosissetulek;

[RT IV, 22.12.2022, 5- jõust. 01.01.2023]

3) perekonna sissetuleku hulka arvestatakse ka taotlejast eraldi elava perekonnaliikme sissetulekud juhul, kui ta on taotlejaga või taotlejaga koos elava perekonnaliikmega abielus või on perekonnaseaduse järgi kohustatud ülal pidama taotleja või taotlejaga koos elava perekonnaliikme alaealisi lapsi;

4) perekonna sissetuleku hulka ei arvata riigi- ja linnaelarve vahenditest makstavaid ühekordseid sotsiaaltoetusi.

(2¹) Alates 1. aprillist 2023 määratakse sissetulekust sõltuvat toetust toimetuleku tagamiseks, lähtudes käesoleva määruse §-s 13 sätestatust ja sotsiaaltoetuste maksmist reguleerivas õigusaktis toodud erisustest.

[RT IV, 22.12.2022, 5- jõust. 01.01.2023]

(3) Linnavalitsus kehtestab:

1) universaaltoetuste määrad;

2) sissetulekust sõltuvate toetuste maksimaalmäärad kalendriaastaks.

(4) Tallinna Sotsiaal- ja Tervishoiuamet kehtestab abi ja universaaltoetuste taotluse andmekoosseisu.

§ 15. Määruste kehtetuks tunnistamine

[Käesolevast tekstist välja jäetud.]

§ 16. Määruse jõustumine

(1) Määrus jõustub 1. jaanuaril 2022.

(2) Käesoleva määruse § 9 jõustub 1. juulil 2022.

(3) Käesoleva määruse § 13 jõustub 1. jaanuaril 2023.